

Izhaja vsako soboto
in je za naročnike „Našega
Lista“ v kamniškem okraju
brezplačen.

Kamničan

Oglasi se računajo
tristopna petit-vrsta po 10 v.
za enkrat, za večkratno ob-
javljenje po dogovoru.

Šulferajnska šola v Domžalah.

Nemci, ta od vlade tako negovani rod, uživajo povsodi protekcijo, bodisi od vlade same ali pa od kakih drugih mogočnih oseb. S to potuho dosežejo vse in njih grabežljivost ne pozna meje. Urinili so se že povsod med nami. Popolnoma pravično pa bi bilo, da bi si Nemeec, ki se naseli med drugim narodom, prisvojil tudi istega šege in navade in skušal postati koristen član naroda, kateremu se ima zahvaliti za svoj obstanek.

Vsakega Nemca stremljenje je, širiti svojo nemščino vsepovsod in jo vsiljevati vsakemu. Njegov smoter in cilj je, podjarmiti narode, med katerimi si je pridobil z njih pomočjo ogromno bogastvo. Ni mu dovolj, ako uživa po postavi določena sredstva, — vse to mu je premalo v dosega svojega namena. Tako je tudi na šolskem polju.

Nemcem ne zadostuje, da vlada sama ustanavlja javne šole povsod, kamor se je priselila le peščica Nemcev. Medtem ko vlada Slovencev ne da slovenskih šol celo v krajih, ki imajo primeroma več za silo godnih slovenskih otrok, kakor pa po nekod nemških, se Nemcem za nemške šole — ni potreba tako potegovati. V mnogih krajih so brez vse potrebe take šole, v katerih se poučuje deca v nemškem duhu. Seveda se pogosto dogaja, da moramo tudi mi Slovenci pošiljati potem svojo deco v te šole, nam samim v škodo, ker se v takih šolah otroci potujčijo in so konečno najnestrpnejši sovražniki svojega lastnega naroda. Vse to Nemcem ni dovolj, kajti na ta način potujčevanje le ne napreduje tako urno, kakor si to žele.

Kovačev Martin.

Resnična povest. Spisal M. V.

Vsa vas ga je dobro poznala — Kovačevega Martina. Bil vam je to čuden človek. Da bi ga videli v nedeljo, ko je korakal moško proti cerkvi! Zlata cesarska svetinja mu je bingljala na prsni. Saj je bil svoje dni vojak ta Kovačev Martin.

Ko jo je tako mahal proti cerkvi, se je marsikdo ozrl nanj, pa ne smete misliti kaj slabega. Kovačev Martin je bil res grd človek, a bil je dobra duša. Gledal vam je namreč tako čudno in nos mu je bil vstvarjen še bolj čudovito.

Oženjen ni bil. Gostoval je pri županu in plačeval pošteno vsak mesec svoj goldinar za gostaščino, kuhal si je pa sam, kakor je vedel in znal. Ljudje so pripovedovali celo, da ima Martin nekaj denarja, ki si ga je prislužil pri vojaki, drugi so zopet trdili, da nima prav nič.

Marsikatera zarjavela devica pa si je vendar želela, da bi jo snubil Kovačev Martin, ki je lezel tisti čas v če-

Pred več leti so si ustanovili Nemci svoj šulferajn. To društvo ima namen, v naših deželah zasejati seme vsenemškega duha že v nežni mladini. V ta namen ustanavlja to društvo svoje šole, v katerih se otroci razen nemškutarskega mišljenja ne priučijo drugemu, kakor k večjemu surovosti. Tako šole imajo nemški Tiroinci v Domžalah.

Samo ob sebi umevno, da vplivajo nemški tovarniški mogotci na slovenske stariše in jih silijo z vsemi sredstvi, da tudi oni pošiljajo svoje otroke v to nemško vzgojevalnico. Toda rekli smo preveč, imenujoč to šolo vzgojevalnico, kajti tega imena ta šola pač ne zasluži. Pred par meseci smo že poročali, kako razumeva učitelj Wizany vzgajati njemu izročeno deco. Ne le, da je ta „uzor“-učitelj najnestrpnejši (Nemeec bi rekel Haupthetzer) in najbolj nadut v celih Domžalah, ne le da on sam ne zamudi nobene prilike hujskati svoje pajdaše na slovenske domačine in provzročiti največje konflikte ravno on, poleg tega se pa v navzočnosti Slovencev prav priliznjeno hinavsko vede, on uči tudi v šoli otroke nestrpnosti in sovraštva nasproti domačinom, ki so mu trn v peti. Kakor lansko leto, tako je tudi letos zapovedal šolskim otrokom: „Ihr dürft die heimischen Leute, diese Krainer, nicht grüssen“. Otroci so ga le predobro razumeli in gredoč iz šole zasmehovali in celo opljuvali so mimoidoče Slovence. — Le potrpi, učitelj Wizany, videl boš, kaj zna postati iz otroka po taki vzgoji? Morda bo ravno isti otrok kedaj tudi tebe opljuval?

Neki drug otrok je prejel bržkone pohvalo svojega modrega učitelja, ker je iz šole gredoč nekomu iztrgal

trto desetletje svojega življenja. Martin pa še sedaj ni prav mislil na ženitev.

Imel je tudi svoje posebnosti, kakor pač vsak človek na tem božjem svetu.

Vsak dan je pri vaškem krčmarju vdušil kozarec „grenkega“ in snedel eno žemljo. Da, žemlje vam je ljubil črez svoje življenje. Le vsako leto enkrat, to je bilo ob obletnici bitke pri Aspernu, je zvrnil dva kozarca in snedel dve žemlji.

Še eno posebnost, ali bolje rečeno slabo lastnost je imel Kovačev Martin. Stavil je gotovo vsak teden v loterijo. In vaše klepetulje so raztrosile po vasi, da stavi že petnajst let in da še prav nič ni zadel. On pa se je stano vitno držal vedno istih števil. Imele so pa te številke tudi zgodovinski pomen. Nikoli ni mogel namreč pozabiti, kako je padlo nekoč pri vojaki petindvajset gorkih na znani del telesa. Po tej kazni je dobil lepih dvanajst ur presladkega „aresta“ in žemlje ni videl sedem dolzih ur. Te tri številke je torej stavil naš Martin in za trdno upal, da morajo enkrat priti.

slovenski list in ga pomendral v prah, češ, „die windische Zeitung wirst nicht lesen, du -- --“. Učitelj Wizany je pač lahko ponosen na svoj sadonosni trud.

Kakoršna je ta šulferajnska šola, take so po večini vse. Ali res nima šolska oblast nobene moči, da bi takemu početju v šoli storila konec? Ali naj se tako vzgaja šolska mladina? No, pa naj bi še bilo, ako bi posečali te šole samo nemški otroci; kako so ti vzgojeni, nam je pač vseeno. Slovenski stariši, ne pustite, da bi še dalje vaši otroci pohajali take šole, sicer bodete vi sami krivi, ako vas bodo vaši otroci kedaj zasmehovali in zaničevali!

Domžalci na krov! Kakor čujem, nameravate ustanoviti „Sokola“. Izborna misel to. Vsak le količkaj še slovensko misleči Domžalec naj se s ponosom vpiše v društvo, ki je za vašo vas in okolico velevažno in tako-rekoč straža proti nemškemu nasilju, katero ste ravno v zadnjih časih ostro občutili. Le s tem boste pokazali, da ste res zavedni Slovenci, ne samo na jeziku ampak tudi v srcu.

Na zdar!

Raja.

Tako je torej živel Martin in prav dobro se je počutil. Tu poseže usoda neusmiljeno v njegovo življenje.

Bilo je prav vroče tistega dne, ko je letela vkup vsa vas. Kregala sta se oče župan in pa Martin. In prav lepo sta se počastila drug drugemu z raznimi naslovi in strahovito sta gledala. Posebno Martinov nos je kazal jezo gospodarjevo. Bil vam je peklensko rdeč in vrhu tega je žarel v vseh mogočih barvah.

Konec prepira pa je bil tak, da je odpovedal župan Kovačevemu Martinu stanovanje.

*

Za vasjo je živela tisti čas kakih petintrideset let stara Gorjančeva Špela. Imela je svojo hišico in obdelovala je tiste puste bregove hriba.

Lepi dnevi njenega življenja so bili odšli, noben snubač ni prišel, da bi jo rešil samskega stanu. Ona se pa vsaj na videz ni zmenila zato, ampak mirno si je služila svoj vsakdanji kruh.

Le nekaj ji je bilo ostalo od mladih let. Vsako nedeljo se je namreč napravila v težko svileno obleko, katero je podedovala po svoji materi.

V nedeljo, ko je prišla k maši, je bilo slišati že od daleč šumenje težke svilene obleke in ljudje so takoj vedeli, da gre sedaj Špela izpod brega, kakor so jo imenovali. —

(Konec prih.)

Prvo slov. pevsko društvo „Lira“ v Kamniku se prav marljivo pripravlja za svoj prvi zimski koncert, ki se bo vršil v nedeljo, dne 22. oktobra 1905 v prostorih „Narodne čitalnice“. Pele se bodo popolnoma nove pesmi. Opozarjamo s tem vse domačine in okoličane, da se tega koncerta v obilnem številu udeležijo, kajti nudil se jim bo lep vzitek. — Saj pa res ni kmalu zbora bolj izvežbanega od našega domačega. — Natančnejši vspeled priobčimo prihodnjic.

Občni zbor mestne godbe kamniške se vrši jutri v nedeljo ob 3. uri popoldne v dvorani Narodne čitalnice. Dnevni red: 1. Nagovor ravnatelja; 2. poročilo tajnikovo; 3. poročilo blagajnikovo; 4. volitev načelnika; 5. volitev blagajnika in ostalega odbora; 6. slučajnosti. Ker je ta občni zbor pomemben za obstoj in razvoj godbe, je želeli, da se ga udeležijo prav mnogo društvenikov. Prijatelji godbe, ki se zanimajo za njo, naj pri slučajnostih stavijo svoje nasvete. Pravico do glasovanja imajo pa le društveni člani.

V nedeljo v Vodice! Po daljšem času si je postavilo naše Gasilno društvo svoj Gasilni dom. Zgradilo si je dokaj lepo in praktično shrambo za gasilno orodje in priprave. Jutri v nedeljo prirede naši gasilci povodom blagoslovljenja svojega doma obširno slavnost, ki utegne biti zelo zanimiva in zabavna. Od 9. do 10. ure sprejemalo bo društvo svoje goste, nakar odidejo ob 10. uri k slovesni sv. maši. Po maši bo blagoslovljenje Gasilnega doma. Popoldanski koncert se vrši pri Grajzarju. Pri koncertu sodeluje mengeška godba, za petje bodo skrbeli izvežbani pevci. Med točkami je srečkanje, po koncertu pa prosta zabava. Ker se s to slavnostjo nehajo enake veselice za letos, pričakovati je, da pride v nedeljo obilo gostov v prijazne Vodice. Odbor Gasilnega društva je poskrbel, da bodo gostje kar najsolidneje in najbolje postreženi.

Okr. sodišče v Kamniku poziva upnike umrlega Franceta Dolžana, posestnika in kleparja v Zg. Domžalah, naj vložijo svoje tirjatve do 18. oktobra t. l., sicer zgubijo vsako pravico do iztirjatve.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu septembru 1905 je 156 strank vložilo K 62.232.95; 100 strank vzdignilo K 37.442.—; 9 strankam se je izplačalo hipot. posojil K 11.260.—. Stanje hranilnih vlog K 1,348.824.68; Stanje hipotečnih posojil K 971.552.41. Denarni promet K 163.829.68.

Dvojno stanovanje je za oddati

v hiši št. 25 pod Zapricami ali pa cela hiša z vrtom vred. — Več se izve istotam.

Stanje hranilnih vlog:
nad 1,200.000 K

MESTNA HRANILNICA V KAMNIKU

Rezervni zaklad:
nad 16.000 K

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. — Rentni davek plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem. Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kamniška z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posojila se dajejo na zemljišča na 5% obresti in na amortizovanje v 36 letni ali krajši dobi, tako da poplača dolžnik posojilo 100 K v teku 36 let popolnoma, ako plačuje hranilnici vsakega pol leta z obrestmi vred 3 K.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.